

Tetanus, komplikace při úrazech

Petra Šimánková

Tetanus

- Tetanus je celosvětově se vyskytující závažné onemocnění, které je častou příčinou úmrtí zejména v rozvojových zemích.
- Původce onemocnění se běžně vyskytuje ve střevě člověka a zvířat, především hovězího dobytka a koní, může kontaminovat okolní tkáně, dostává se do půdy a prachu.
- Zdrojem nákazy je střevní trakt lidí a zvířat, zejména koní a hovězího dobytka.

Původce, přenos

- Nejčastější způsob přenosu je při zranění, kdy dojde zároveň ke kontaminaci rány hlínou nebo prachem, které obsahují spory (velmi odolná stadia) bakterie *Clostridium tetani* – anaerobní bakterie.
- Pravděpodobnost je vyšší u rozsáhlých, hlubokých, zhmožděných ran a například popálenin. K přenosu může dojít i při operacích v oblasti trávicího traktu a u inkontinentních pacientů s otevřenými ranami.

Inkubační doba, příznaky

- Inkubační doba trvá obvykle 3–21 dnů, může být výjimečně i delší.
- Do CNS se šíří hlavně nervosvalovým spojením.
- Zpočátku se může onemocnění projevovat neklidem, bolestí v ráně, pak následuje rozvoj svalových křečí žvýkacích svalů, mimického svalstva, hltanu a šíje, postupně se rozvíjí křeče celého těla, které jsou bolestivé, a člověk je plně při vědomí.
- Frekvence záchvatů křečí se zvyšuje, stejně jako jejich intenzita a pacient je ohrožen selháním srdce, asfyxií a úmrtím přes intenzivní léčbu.

Prevence

- Jedinou účinnou prevencí je očkování, které je u nás zařazeno mezi pravidelná a realizuje se u dětí od 9 týdne věku, dále se podávají posilovací dávky dle očkovacího kalendáře a použité očkovací látky během celého života.
- U dospělých osob se obvykle podávají posilovací dávky co 10–15 let dle věku a zdravotního stavu.
- Při poranění je nezbytné zkontrolovat datum posledního očkování proti tetanu a dle toho pak případně podat očkovací látku proti tetanu nebo podat očkovací látku spolu s hyperimunním antitetanickým globulinem.

POZOR !! TETANUS NENÍ TETANIE

- TETANIE - je stav zvýšené dráždivosti (hyperirritability) nervosvalového ústrojí.
- Je způsobena buď nedostatkem vápníku a nebo hlavně nedostatkem hořčíku (Mg). Může vzniknout i po **operacích štítné žlázy při poklesu vápníku v krvi**
- Nebo také jako **hyperventilační tetanie**, jako funkční porucha (vegetativně labilní jedinci, snížená adaptace na zátěžové situace a stres, hyperventilace při psychické nebo fyzické zátěži). Zrychlené dýchání naruší rovnováhu vnitřního prostředí, kdy se v těle/krevi hromadí kyslík a ubývá naopak oxid uhličitý; tato nerovnováha vede k tělesným příznakům
- I při těchto funkčních poruchách se sekundárně uplatňují metabolické vlivy (hlavně nedostatek hořčíku, respirační alkalóza při hyperventilaci, aj.)
- Následkem mohou být až tetanické křeče
- První pomoc – dýchání do pytlíku

Děkuji za pozornost

Na viděnou příště

